

Sklepi strokovnega srečanja Spregovorimo o demenci - Stanje in izzivi na področju Alzheimerjeve bolezni v Sloveniji: skozi prizmo problematike SARS-CoV-2/COVID-19, Ljubljana, 28. 9. 2020

Mercedes Lovrečič¹, Barbara Lovrečič¹, Marjetka Jelenc¹, Zvezdan Pirtošek²

¹ Nacionalni inštitut za javno zdravje (NIJZ)

² UKC Ljubljana (Univerzitetni klinični center, Ljubljana)

Projekcijske napovedi kažejo, da se bo predvsem zaradi demografskih sprememb, podaljševanja življenjske dobe, pa tudi zaradi zgodnjega odkrivanja in boljših diagnostičnih ter terapevtskih možnosti, v prihodnje povečevalo število bolnikov z demenco. Že pred pojavom SARS-CoV-2/COVID 19 je SZO demenco opredelila kot resen javnozdravstveni problem, v času koronakrize je problematika, na vseh nivojih postala še bolj pereča. Za osebe z demenco, ki so večinoma starejše, je znano, da so zaradi svojega kognitivnega upada, starosti in pridruženih bolezni bolj izpostavljeni in ranljivi za okužbo ter imajo večje tveganje za slabši potek bolezni, zato je nujno tej bolezni v vseh njenih oblikah posvetiti več pozornosti.

V prihodnje je potrebno še naprej aktivno in kontinuirano izvajati aktivnosti in programe, usmerjene v promocijo zdravega sloga življenja, skrbi za lastno zdravje, ozaveščanje javnosti in prizadevanja za zmanjševanje stigme bolezni, aktivnosti za zagotavljanje vseh pravic, zgodnje prepoznavanje težav, zgodnjo diagnozo in zdravljenje, nadaljnjo celostno obravnavo oseb z demenco, dostopnost do zdravljenja in zdravljenja z antidementivi, zagotavljanje dostopnosti do socialno-varstvenih storitev in individualne ter celostne obravnave, paliativne oskrbe oseb z demenco itd.

V okviru strokovnega srečanja so bili izoblikovani naslednji sklepi:

- Demenco prepoznavamo kot javnozdravstveno prioriteto in socialno-varstveno prioriteto 21. stoletja, saj je sindrom demence v svetu in v Sloveniji vse bolj razširjen pojav, ki bo v prihodnje še naraščal.
- Pojav SARS-CoV-2/COVID 19 narekuje prilagoditve in ukrepe, ki jih je potrebno upoštevati tudi v primeru načrtovanja kapacitet in aktivnosti.
- Koronakriza je razgalila šibke točke in razkrila ranljivost sistema na področju nujenja pomoči osebam z demenco, ki jih je nujno potrebno opolnomočiti in okrepiti.

- Podpiramo ozaveščanje o demenci in promocijo demenci prijazne družbe ter zmanjševanje stigme na tem področju.
- Podpiramo povečanje vseh investicij v zdravstveni in socialni sistem za izboljševanje zgodnjega prepoznavanja, zdravljenja in skrbi za osebe z demenco.
- Zavzemamo se za podporo družinam in skrbnikom obolelih z demenco.
- Zavzemamo se za izboljšanje informacijskega sistema za epidemiološko spremljanje demence in povečevanje raziskav na področju demenc.
- Podpiramo medsektorsko in multidisciplinarno sodelovanje in mreženje za izboljšanje zgodnjega prepoznavanja, diagnosticiranja, zdravljenja demenc in socialno-varstvene oskrbe.
- Podpiramo izboljšanje dostopnosti do zdravljenja demence.
- Podpiramo zagotavljanje dostopnosti do socialno-varstvenih storitev.
- Na področju sociale predlagamo in podpiramo širitev nabora storitev, prilagoditev storitev za osebe z demenco ter razvoj in ponudbo novih storitev in različnih oblik pomoči za osebe z demenco in svojce oziroma neformalne oskrbovalce, podpiramo vključitev novih storitev v Zakon o dolgotrajni oskrbi in druge strateške dokumente. Podpiramo tudi prilagoditev storitev glede na aktualno problematiko SARS-CoV-2/COVID 19.
- Podpiramo in se zavzemamo za sodelovanje vseh deležnikov, za sodelovanje pristojnih ministrstev, izvajalcev, stroke in nevladnih organizacij pri hitrejšem doseganju vseh ciljev, ki pripomorejo k boljši dostopnosti zdravstvene in socialno-varstvene oskrbe oseb z demenco, čim zgodnejšega prepoznavanja znakov demence, zgodnjo diagnostiko in zdravljenje ter psihosocialno in socialno-varstveno oskrbo.

- Podpiramo strategije in vse napore na področju demence, da bi obvladovanje demence postala prioriteta oziroma ena izmed priorit et države, ki bi bila podprta z ustreznimi sredstvi (iz proračuna RS in EU sredstev).
- Pozdravljamo pripravo nove Strategije za obvladovanje demence v Sloveniji in pripadajočega akcijskega načrta.
- Podpiramo kontinuirano izobraževanje strokovnega kadra za delo na tem področju.
- Podpiramo vzpostavitev tradicionalnih strokovnih srečanj.
- Navedene aktivnosti podpirajo tudi mednarodne organizacije (npr. Svetovna zdravstvena organizacija, Alzheimer's disease international).